

Folkhälsomyndigheten

Säkerhetsdatablad smittämnen – Nipahvirus

Syfte

Säkerhetsdatablad för smittämnen är en vägledande publikation som beskriver egenskaper hos humanpatogena smittämnen och ger rekommendationer för hantering av dessa i en laboratoriemiljö. Säkerhetsdatabladens fokus är agens i sig samt de risker som förknippas med smittämnet. För mer information om sjukdomar, inklusive uppgifter om diagnostik, hänvisas till Folkhälsomyndighetens sida ”Smittsamma sjukdomar A – Ö” [1].

[Smittsamma sjukdomar A-Ö \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Målgrupp

Dokumentet har tagits fram av Folkhälsomyndigheten och kan fungera som informationsresurs för både den egna personalen och som informationskälla när myndigheten är rådgivande till landets övriga mikrobiologiska laboratorier eller motsvarande verksamheter. Säkerhetsdatabladen kan också användas av annan personal än laboratoriepersonal från organisationer som i sitt yrkesutövande kommer i kontakt med smittämnen.

Namn

Nipahvirus.

Akronym

NiV.

Riskklass

4 [2].

Sjukdom

Nipahvirusinfektion, nipahvirussjukdom, nipah.

Sjukdomsbilden vid nipahvirusinfektion varierar och kan ge allt från milda symtom med feber, muskelvärk och huvudvärk till allvarlig sjukdom med symtom som andningsbesvär, encefalit och koma [1, 3 – 5]. Dödligheten vid allvarlig sjukdom är hög och rapporteras vara 40 – 75 procent [3, 4]. Kvarstående neurologiska besvär förekommer hos vissa av dem som överlever allvarlig sjukdom [1, 4, 5].

Sjukdomen är inte anmälningspliktig enligt smittskyddslagen. Däremot kan den ge upphov till viral meningoencefalit som är en anmälningspliktig sjukdomsgrupp [1].

Allmän information

Nipahvirus tillhör familjen Paramyxoviridae, genus Henipavirus och är nära besläktat med Hendravirus. Viruspartikeln bär hölje och har ett enkelsträngat RNA-genom [5].

Nipahvirus upptäcktes 1999 då det orsakade ett utbrott på en grisfarm i Malaysia som spreds vidare till människa och orsakade 106 människors död [4, 5].

Virusets naturliga värd är fladdermus (genus Pteropus) [1, 5]. Utbrott har rapporterats från Indien, Bangladesh, Malaysia, Singapore och Filipinerna [3 – 5]. Genom virusisolering samt serologisk analys har man kunnat påvisa att viruset förekommer i flera länder i Sydostasien, Australien och Afrika där fladdermus av arten Pteropus finns, men där har ännu inga sjukdomsfall inträffat [3 – 5].

De flesta sjukdomsfallen inträffar under vintermånaderna [3, 6].

Infektionsdos

Okänd.

Smittvägar, naturligt

Viruset kan överföras till människa via nära kontakt med infekterade djur (exempelvis fladdermus, gris eller häst) eller deras kroppsvätskor. Infekterade grisar är mycket smittsamma. Smitta kan också överföras via förtäring av frukt eller fruktdrycker, vanligen dadelpalmssaft, som kontaminerats med urin eller avföring från fladdermöss [1, 4, 5]. Smitta mellan människor kan förekomma vid nära kontakt i exempelvis en vårdssituation [4, 5].

Inkubationstiden är vanligen 4 till 14 dygn [1, 3].

Smittvägar, övrigt

Fall av arbetsrelaterad smitta finns rapporterade [7]. Det finns inga rapporterade fall av laboratorieassocierad smittspridning.

Dekontaminering

Nipahvirus är känsligt för natriumhypoklorit (> 0,5 procent, fem minuters kontakttid) och etanol (80 procent, en minuts kontakttid). Viruset inaktiveras också av formalin (10 procent, 24 timmar) [9].

Bioriskaspekter och särskilda skyddsåtgärder

Nipahvirus är ett smittämne i riskklass 4 enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling. All hantering av, eller arbete med, smittämnet ska ske enligt givna föreskrifter [2].

[Risker i arbetsmiljön \(AFS 2023:10\), föreskrifter \(av.se\)](#)

För regelverk kring transport, se publikationen ”Packa provet rätt”:

- [Packa provet rätt \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

För mer information se, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng:

- [Föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng \(ADR-S\) \(msb.se\)](https://www.msb.se)

IATA:s (International Air Transport Association) Dangerous Goods Regulations:

- [Dangerous Goods Regulations \(DGR\) \(iata.org\)](https://www.iata.org)

Nipahvirus finns med på EU:s lista över biologiska agens med hög risk [9].

Nipahvirus finns också med på CDC:s ”Select Agents and Toxins List” [10].

Det finns inget godkänt vaccin, men utveckling av vaccinkandidater pågår [5].

Referenser

1. Smittsamma sjukdomar A – Ö; Tillgänglig på: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittykydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/>
2. AFS 2023:10; Tillgänglig på: <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/afs-202310>
3. Nipah virus: Facts for Clinicians. Tillgänglig på: <https://www.cdc.gov/nipah-virus/hcp/clinical-overview/index.html>
4. Nipah Virus. Tillgänglig på: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/nipah-virus>
5. Faus-Cotino J, et al. Nipah Virus: A Multidimensional Update. *Viruses*, 2024 Jan 25;16(2): 179
6. Fogarty R, et al. Henipavirus susceptibility to environmental variables. *Virus Research*, 2008. 132(1-2): p. 140-144
7. Paton N I, et al. Outbreak of Nipah-virus infection among abattoir workers in Singapore. *Lancet*, 1999. 354(9186): p. 1253-6
8. Smither S J, et al. Aerosol Survival, Disinfection and Formalin Inactivation of Nipah Virus. *Viruses*, 2022 Sep; 14(9): 2057
9. Guidelines for the implementation of Action B2; Tillgänglig på: <https://www.ebrf.eu/documents.html>
10. Select Agents and Toxins List; Tillgänglig på: <https://www.selectagents.gov/sat/list.htm>

Ansvarsfriskrivning

Informationen i detta säkerhetsdatablad har sammanställts från faktagranskade litteraturkällor. Vi vill ändå påminna om att nya risker med dessa smittämnen kan upptäckas och att informationen i detta säkerhetsdatablad inte kan garanteras vara ständigt uppdaterad.

© Copyright Folkhälsomyndigheten 2025